

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „СОЦИОЛОГИЈА НА ПРАВОТО“
ОД ПРОФ. Д-Р СТРАШКО СТОЈАНОВСКИ, ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.1102-116/8 од 210. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет, одржана на 16.9.2021 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Јован Ананиев**, редовен професор, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип;
- д-р **Јадранка Денкова**, редовен професор, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

за изготвување на извештај - рецензија на приложениот ракопис со наслов **„Социологија на правото“** од авторот д-р **Страшко Стојановски**, редовен професор, наменет за студентите на прв циклус студии на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот „Социологија на правото“ од авторот проф. д-р Страшко Стојановски е наменет за студентите од прв циклус студии на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Учебникот е пишуван според наставниот план и содржини по предметот Социологија на правото, кој се слуша во прва година на студии, наменет за студентите од студиската програма на правни студии, со 6 ЕКТС кредити и број на часови 2+2+1. Преку овој ракопис студентите ќе може да добијат основни сознанија, искуства и практични вештини потребни за совладување на предметната материја за реализација на наставните содржини по соодветната наставна програма.

Податоци за обемот на ракописот: Содржината на ракописот, кој е наменет за издавање во вид на е-учебник по предметот СОЦИОЛОГИЈА НА ПРАВОТО, е претставен од вкупно 273 страници текстуален материјал, надополнет со табели, графикони и прилози. Трудот е пишуван со нормален проред, употребен е фонт Arial, големина на буквите 11. Ракописот е подготвен според стандардната методологија, а обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Ракописот по обемот и содржината ги задоволува критериумите за електронски учебник и кореспондира со бројот на часови по предметот СОЦИОЛОГИЈА НА ПРАВОТО за студентите на Правниот факултетот при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот е напишан на едноставен и разбирлив јазик, со јасна стручна терминологија, прифатлив за студентите. Трудот, според содржината и начинот на обработка, претставува дело во кое на оригинален начин е опфатена комплексноста на проблематиката поврзана со социологијата и правото. Трудот претставува оригинален научен опус со кој се доловува наставната содржина за реализација на соодветните предметни активности. Во досегашното издаваштво на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип друг учебник кој ја третира ваквата наставна проблематика не е објавен.

Краток опис на содржината: Учебникот „Социологија на правото“ од проф. д-р Страшко Стојановски е структуриран во повеќе поглавја кои се однесуваат на: Предметот и методите на социологијата на правото, Претходниците на социологијата на правото во рамките на античката и средновековна мисла, Современата социологија на правото, Правните појави и правните системи, Демократијата и демократските институции, Идентитет, идеологија и мултикултурализам, Социјални функции на правото, Религијата, семејството и правото и Бирографија и општество. Дополнително во посебен прилог се разработени методите на социологијата на правото во функција на практична вежба за изработка на проект. Мора да се спомене дека покрај авторскиот текст, во учебникот е поместени и извадоци од текстови на познати автори, како и извадоци од соодветна легислатива.

Во првиот дел се опфатени предметот и методите на истражување на социологијата на правото. Предметот на истражување се однесува на специфичната област на истражување, која ги синтетизира поврзаноста на општеството, општествените појави и општествените феномени воопшто и правото. Во делот на методите на социологијата на правото се поместени квалитативниот и квантитативниот методолошки пристап, како карактеристика за методи кои се применуваат кај сите општествени дисциплини.

Во делот кој се однесува на претходниците на социологијата на правото, авторот се фокусира на античката и средновековната научна мисла, нивните карактеристики и поврзаноста со современиот концепт на научните стојалишта видени низ призмата на општата социологија и социологијата на правото. Во прв ред, во овој дел, се прави посебен осврт на творештвото и делата на античкиот филозоф Аристотел и средновековните мислител Аврелиј Августин и Тома Аквински.

Во третиот дел од овој учебник авторот ги проследува општите фундаменти на генералната социологија, а преку тоа и социологијата на правото како нејзина субдисциплина. Во делот на основоположниците на социологијата на правото се анализирани Емил Диркем, со посебен осврт на поврзаноста на различните видови на солидарност и влијанието на општествената поделба на трудот за појава на правото; понатаму, Макс Вебер, со фокус на термините моќ, власт и типовите на идеална власт и нивната поврзаност со генеричкото право, како и релациите на бирократијата и правото, за што сепак повеќе ќе се задржи во последниот дел од ова дело; и Карл Маркс и влијанието на општествените класи врз дистрибуцијата на правдата.

Правните појави се претставени како сегментиран општествен феномен кој извира од општествените појави, со посебна анализа на познатите систематизации. Правните системи, кои извираат од историската контекстуалност, денес се вообличени во современите правни системи, претставени преку посебната систематизација на Мандиќ и поделбата на чисти и мешовити правни системи, а понатаму чистите низ познатата систематизација на римски и англосаксонски тип.

Во делот Демократија и демократски институции најпрвин се прави дефинирање на демократијата со претставување на основните познати видови на демократија. Во продолжените на овој дел се претставени основните демократски институции, како и нивните надлежности. Генезата и глобалните функции на уставното судство се основниот фундамент на едно демократско општество. Функциите на Собранието, како основен репрезент на законодавната и претставничка власт се надополнети со процесот на донесување на законите и другите правни акти, како и видовите на мнозинство како посебен вид во системот на кочници и рамнотежа во законодавната постапка. Извршната власт е претставена преку основните функции на Владата и шефот на државата.

Во делот Идентитет, идеологија и мултикултурализам најпрвин се поместени текстови кои се однесуваат на различните видови на идентитет, во прв ред со анализа на етничката и политичката природа на националниот идентитет. Идеологиите се однесуваат на различните видови на политички идеологии, нивната генеза, функција, со посебен осврт на либерализмот, конзервативизмот и социјализмот, како познати политички идеологии. Мултикултурализмот подеднакво го рефлектира глобалното општество, но и спецификите на македонското општество. Мултиетничкиот карактер на државата

рефлектира и во останатите општествени сфери, во прв ред правото и политичкото опкружување.

Социјалните функции на правото ги синтетизираат регулативната, организационата, функцијата на социјална контрола, интегративната, репресивната и промоционалната функција на правото.

Религијата и семејството и нивните релации со правото, особено нивната генеричка и функционална основа се третираат во посебен дел од овој учебник. Притоа, семејството е анализирано низ призмата на најстар облик на општествена протозаедница, додека религијата како фундамент на различните облици на општествена свест.

Поврзаноста на бирократијата и општеството се важни за функционалните и структуралните аспекти на организација на државата и нејзиниот административен механизам. Во овој дел се поместени познатите теоретски гледишта за бирократијата, како она на Г. Ф. Хегел и Макс Вебер.

ЗАКЛУЧОК

Материјата обработена во ракописот на учебникот со наслов „**СОЦИОЛОГИЈА НА ПРАВОТО**“ во целост ги задоволува потребите на Наставниот план и програма по предметот предвидена за студентите на прв циклус студии на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Материјата е презентирана со јасен, студиозен, стручно-методолошки пристап и низ бројни табеларни и графички примери. Во разработка на поставените теми во трудот, авторот со прилично разбирлив и стручен академски стил на пишување на вакви наставни градива пристапува кон структурирање на проблематиката и користениот материјал во конечното обликување на трудот што е пред нас. Со нагласена академска прецизност авторот ги дефинира и презентира заклучоците до кои доаѓа при истражувањето во оваа област. Поради ваквиот стил и модел на презентираниот материјал се очекува студентите без тешкотија да ја совладаат оваа материја.

Од горенаведеното, Комисијата констатира дека ракописот целосно ги оправдува и задоволува основните критериуми за објавување во форма на рецензиран електронски учебник.

Поради тоа, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип** ракописот „**СОЦИОЛОГИЈА НА ПРАВОТО**“ од проф. д-р Страшко Стојановски да биде издаден како електронски учебник за студентите на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензенти

Д-р Јован Ананиев, редовен професор, с.р.

Д-р Јадранка Денкова, редовен професор, с.р.